

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO VENTUMELO, NOS CONCELLOS DE SAN XOÁN DE RÍO E A POBRA DE TRIVES (OURENSE) E RIVAS DE SIL (LUGO), PROMOVIDO POR WIND HERO, S.L. (CLAVE: 2020/0228).

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base as súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e, de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, establece no seu artigo 7.1 apartado a) que os proxectos comprendidos no seu anexo I serán obxecto dunha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

Entre os proxectos que figuran no dito anexo I atópanse, no grupo 3.i, os parques eólicos que teñan 50 ou máis aeroxeradores, ou máis de 30 MW ou que se atopen a menos de 2 km doutro parque eólico en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental.

Este sería o caso da actuación pretendida, dado que o parque, segundo o estudo de impacto ambiental (EIA), ten máis de 30 MW.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1. Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é Wind Hero, S.L. e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

1.2. Obxecto do proxecto, descrición e localización

De acordo co estudo de impacto ambiental, o proxecto ten por obxecto a execución dun parque eólico de 50 MW de potencia total nos concellos de San Xoán de Río e A Pobra de Trives (Ourense) e Rivas de Sil (Lugo), composto por 12 aeroxeradores e a súa infraestrutura asociada, que se localizarán dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto son as seguintes:

- Número de aeroxeradores: 12
- Modelo previsto: Vestas V150
- Potencia nominal unitaria: 4,2 MW (10 aeroxeradores) e 4 MW (2 aeroxeradores)

- Potencia total instalada: 50 MW
- Altura de buxa: 105 m
- Diámetro de rotor: 150 m
- Orzamento (execución material): 37.744.203 €

Proxéctase tamén a instalación de dúas torres meteorolóxicas autoportantes de 105 m de altura. A torre meteorolóxica TM-V1 localizarase entre os aeroxeradores 7 e 8 e a torre meteorolóxica TM-V2 localizarase ao nordeste do aeroxerador 3.

De cara á evacuación da enerxía producida no parque instalarase un centro de seccionamento e medida situado no interior do aeroxerador 5. Dende o centro de seccionamento e medida a enerxía dirixirase, mediante unha liña subterránea 30 kV, a unha arqueta fin de parque (2x2 m), onde se conectará coa futura subestación do parque eólico Treboada 30/220 kV (obxecto doutro proxecto e en tramitación), dende a que conectará coa subestación, xa existente, Trives 220 kV da Rede Eléctrica de España, mediante unha LAT 220 kV (obxecto doutro proxecto e en tramitación).

A obra civil inclúe a apertura duns 8.965 m de novos vieiros de acceso e servizo ás instalacións, así como o acondicionamento, para o mesmo fin, de 1.649 m. A sección tipo terá unha anchura mínima de 6 m e contará con cunetas e drenaxes transversais onde se produzan cruzamentos con fluxos de auga. Así mesmo, escavaranse uns 10.483 m de gabias para soterrar o cableado de media tensión e de comunicacións, que conectará os aeroxeradores co centro de seccionamento e medida, así como este coa arqueta fin de parque.

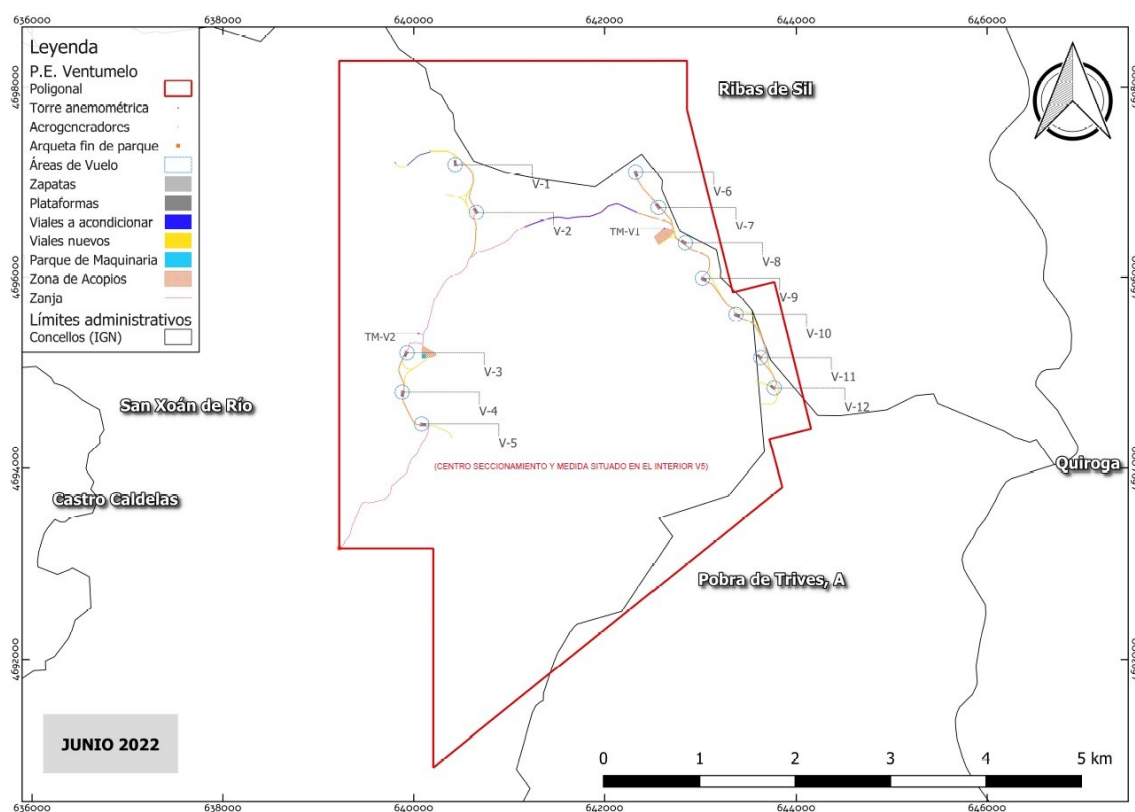
Na base de cada aeroxerador acondicionarase unha zona de traballo para o montaxe da torre, instalación dos guindastres que acometen a montaxe e amoreamento dos compoñentes do aeroxerador. Non existirá plataforma de montaxe do guindastre nin zonas de amoreamento das pas e das torres, ao realizar a montaxe *"just in time"*.

Está prevista a existencia dun parque de maquinaria e campamento de obra (1.600 m²) localizado nas proximidades do aeroxerador 3. O parque disporá tamén de dúas zonas de amoreamento temporal, unha nas proximidades do aeroxerador 3 (10.071 m²) e outra entre os aeroxeradores 7 e 8 (16.671 m²).

O prazo estimado de execución do proxecto é dun ano.

Inclúese a continuación un bosquexo do parque eólico:

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

As infraestruturas do futuro parque eólico distribúese en 3 aliñacións sobre as serras que se atopan ao oeste do río Sil, as cales pechan o val polo que discorre o río das Cabanas. A paisaxe conformase por montes de cumios redondeados con numerosos regatos que descenden cara ao Sil dende a Serra das Cabanas, formando así unha sucesión de vales dispostos en paralelo. Nestas serras predomina a matogueira e o rochedo (afloramentos de cuarcita), así como os cultivos forestais de repoboación. A vexetación autóctona aparece nas cabeceiras e ribeiras dos ríos, así como nas lindes de parcelas de uso agrario. Na contorna existen numerosas pistas abertas e os núcleos rurais, de pequeno tamaño, ocupan espazos a media ladeira e en zonas de val. As vías de comunicación máis importantes da zona son as estradas N-120, LU-933, OU-536, OU-0705, LU-P-5301, LU-P-5302 e LU-P-5304.

A nivel hidrolóxico, a área de actuación pertence ao ámbito competencial da Confederación Hidrográfica do Miño-Sil e queda encadrada na cunca do Sil Inferior. As infraestruturas do parque eólico cruzan as seguintes canles fluviais: río de Sanfitorio, regato de Outeiro, regato lentellas, regato do Pilar, río das Cabanas, río Castoi, regueiro de Texeira e Regueiro das Portas. Así mesmo, na poligonal existen varias zonas protexidas por el RD 1/2016, como tramos de augas destinadas á produción piscícola, tramos de protección ou mellora para ser aptas para a vida dos peixes e captacións de auga.

A Confederación Hidrográfica do Miño-Sil cita as seguintes afeccións sobre a rede hidrográfica: próximo ao aeroxerador 1 o vieiro de nova execución ou a acondicionar comeza xunto a un leito innominado, entre o aeroxerador 1 e 2 existe un cruzamento da gabia de cableado e un novo vieiro sobre un leito innominado, xunto ao aeroxerador 2 existen dous cruzamentos de vieiros e un de gabia de cableado e xunto ao aeroxerador 5 un tramo de vieiro de nova construción atópase dentro de zona de policía dun leito innominado.

Segundo a documentación achegada polo promotor, a vexetación na área onde se proxecta o parque eólico componse principalmente por carballeiras de *Quercus robur* e *Quercus pyrenaica*, uceiras, matogueira de toxo e xesta, plantacións de eucaliptais e coníferas e, en menor medida, por prados e cultivos.

En canto a hábitats naturais, segundo o informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, de acordo co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), na zona de actuación localízanse teselas onde se identificaron os hábitats de interese comunitario 4030 Uceiras secas europeas, 4090 Uceiras oromediterráneos endémicas con toxo, 9230 Carballeiras galaico-portuguesas con *Quercus robur* e *Quercus pyrenaica* e 9260 Bosques de *Castanea sativa*; ademais segundo as observacións da dita dirección xeral é previsible a presenza no entorno do río Navea do hábitat de interese prioritario 91E0* Bosques aluviais de *Alnus glutinosa* e *Fraxinus excelsior*.

Respecto de especies de flora protexida, ameazada ou de interese, dita dirección xeral sinala que a presenza potencial no ámbito de actuación do proxecto corresponde á incluída nas cuadrículas 29TPG49 e 29TPG39 (UTM 10x10 km), do Inventario Español de Especies Terrestres. Dentro das especies incluídas atópase a *Galium teres* presente no Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA) na categoría de vulnerable, e a *Lycopodiella inundata* en perigo de extinción. Indícase tamén que segundo a información proporcionada polo Atlas de flora vascular ameazada de España (cuadrículas 1x1) non se determina a presenza de ningunha especie de flora ameazada.

Entre a fauna inventariada nas anteditas cuadrículas 10x10 km, existen tamén varias especies recollidas no CGEA, 13 coa categoría de vulnerable (entre as que se atopan as aves *Circus cyaneus*, e *Scolopax rusticola* e os mamíferos *Galemys pyrenaicus*, *Rhinolophus ferrumequinum* e *Rhinolophus hipposideros*) e 6 en perigo de extinción (entre as que se atopan as aves *Anas crecca*, *Aquila chrysaetos*, *Milvus milvus*, *Gallinago gallinago* e *Vanellus vanellus* e o réptil *Emys orbicularis*).

Entre a avifauna detectada, ademais da antedita, atópase a seguinte: miñado (*Buteo buteo*), aguiá albela (*Circus gallicus*), lagarteiro peneireiro (*Falco tinnunculus*), voitre leonado (*Gyps fulvus*), corvo (*Corvus corax*), corvo pequeno (*Corvus corone*), miñado queimado (*Milvus migrans*) e a especie ameazada recollida no CGEA tartaraña cincenta (*Circus pygargus*). En canto aos quirópteros, identifícanse varias especies nas estacións de escoita (*Barbastella barbastellus*, *Eptesicus serotinus*, *Hypsugo savii*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Eptesicus serotinus*, *Nyctalus leisleri* e a especie ameazada recollida no CGEA *Rhinolophus hipposideros*).

No que se refire á aguiá real (*Aquila chrysaetos*), segundo o informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, a menos de 20 km de distancia da localización do parque eólico, existe un niño desta especie no que se observou un aninamento anual estable.

Tamén constatouse a presenza de oso pardo (*Ursus arctos*) no concello de Ribas de Sil no ano 2019.

No que atinxe a espazos protexidos e outras zonas ou elementos de interese ambiental, de acordo co informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, parte do trazado da poligonal está dentro da paisaxe protexida "Val do río Navea", regulada polo Decreto 263/2008, do 13 de novembro, polo que se declara paisaxe protexida o val do río Navea, e incluída dentro da Rede galega de espazos protexidos incluídos na Lei 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, e na Lei 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade; e a parte lucense da poligonal está na reserva da biosfera "Ribeira Sacra e Serras do Oribio e Courel", á súa vez incluída no xeparque Montañas do Courel, ambas consideradas áreas protexidas por instrumentos internacionais. O proxecto non afecta a ningunha das zonas húmidas recollidas no Inventario de humidaís de Galicia (IHG), e tampouco a árbores ou formacións senlleiras. Obsérvase, que a práctica totalidade das actuacións do proxecto inclúense parcialmente dentro das áreas prioritarias para avifauna ameazada e/ou zonas de protección da avifauna contra liñas eléctricas de alta tensión, segundo o establecido na Resolución do 18 de outubro de 2021. O proxecto está incluído dentro do ámbito do Plan de recuperación do sapoconcho europeo (*Emys orbicularis* L.), nunha área tipificada como de distribución potencial.

No que respecta á paisaxe, o ámbito do proxecto sitúase nas comarcas paisaxísticas Terra de Trives e Valdeorras. O Catálogo das paisaxes de Galicia identifica as áreas de especial interese paisaxístico (AEIP) Val do Río Navea e Montefurado a uns 1,7 km e 3,4 km do parque eólico. No que se refire aos miradoiros, localízase a uns 3,5 e 3,7 km do de Monte Furado e Pena Folenche.

En canto ao patrimonio cultural, no ámbito de estudo identifícanse un total de 9 elementos: 5 de carácter arqueolóxico e 4 de carácter arquitectónico. O vieiro de acceso ao aerogenerador V-02 discorre a uns 130 metros ao sur do ben arqueolóxico Castro da Portela (GA27052018). Os elementos arquitectónicos identificados son a igrexa de San Xurxo, a igrexa de San Paio das Cabanas, a capela de San Miguel e a capela de San Antonio de Domecelle.

Próximos á poligonal atópanse, o Camiño de Santiago (Camiño de Inverno) e a Ribeira Sacra (ben de interese cultural coa categoría de paisaxe cultural), lugares de especial interese paisaxístico.

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

O 03.10.2019 Wind Hero, S.L. formulou ante a entón Dirección Xeral de Enerxía e Minas unha solicitude de autorización administrativa previa e de construción e aprobación do proxecto sectorial do parque eólico Ventumelo, ao abeiro da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia, presentando a documentación técnica correspondente.

Con data 22.05.2020 a antedita dirección xeral notificoulle ao promotor o cumprimento dos requisitos establecidos nos artigos 30 e 31 da Lei 8/2009, do 22 de decembro pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de compensación Ambiental, modificada pola disposición derradeira sétima da Lei 5/2017.

O 24.09.2020 a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais remítenos un oficio no que solicita que o órgano ambiental elabore o documento de alcance do estudo de impacto ambiental, ao abeiro do artigo 34 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, achegando o documento de inicio do proxecto.

En canto ao trámite ambiental e como xa se sinalou, o proxecto sométese a avaliación de impacto ambiental (AIA) ordinaria conforme á Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

O 09.11.2020 solicítanse aclaracións á Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais sobre certos aspectos do proxecto de cara á tramitación do expediente, recibíndose a súa resposta o 29.12.2020, na que informa que considera correcta a documentación remitida o 24.09.2020.

Atendendo ao anterior, co obxecto de elaborar o dito documento de alcance, a Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, como órgano ambiental, iniciou o período de consultas previsto no antedito artigo 34. As administracións, organismos e entidades consultadas para os ditos efectos foron as seguintes:

- Dirección Xeral de Patrimonio Cultural
- Dirección Xeral de Patrimonio Natural
- Instituto de Estudos do Territorio
- Dirección Xeral de Saúde Pública
- Dirección Xeral de Emerxencias e Interior
- Axencia Turismo de Galicia
- Confederación Hidrográfica do Miño-Sil
- Concello da Pobra de Trives
- Concello de Ribas de Sil
- Concello de San Xoán de Río
- Federación Ecoloxista Galega
- Sociedade Galega de Historia Natural
- Sociedade Galega de Ornitoloxía

Unha vez finalizado o dito período de consultas, mediante oficio do 07.04.2021 a Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático remitiulle ao órgano substantivo do documento de alcance do EsIA cunha serie de consideracións sobre a amplitude e nivel de detalle do EsIA a elaborar polo promotor, con copia das respostas recibidas (Dirección Xeral de Saúde Pública, Instituto de Estudos do Territorio, Dirección Xeral de Emerxencias e Interior, Sociedade Galega de Historia Natural e Sociedade Galega de Ornitoloxía) así como das alegacións, suxestión ou achegas de asociacións e particulares recibidas por diversas canles.

Así mesmo, trasladáronselle unha serie de indicacións sobre os trámites que tiña que realizar o órgano substantivo na avaliación de impacto ambiental ordinaria (información pública e a relación dos organismos a consultar sobre o EsIA) e o contido do expediente que no seu momento tería que remitir ao órgano ambiental para continuar coa tramitación de cara a formular a DIA.

Con posterioridade á emisión do devandito oficio, recibíuse a resposta da Confederación Hidrográfica do Miño-Sil e da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, dándoselle traslado á unidade tramitadora para que lla achegase ao promotor.

Con data 25.06.2021 o promotor presenta unha solicitude de modificación substancial do parque eólico Ventumelo. O 17.08.2021, notificóuselle á dita sociedade o cumprimento dos requisitos establecidos nos artigos 30 e 31 Lei 8/2009.

Mediante resolución do 30.09.2021, da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais (publicada no DOG núm. 196, do 11.10.2021), someteuse a información pública o EsIA, o proxecto sectorial de incidencia supramunicipal (proxecto de interese autonómico) e as solicitudes de autorización administrativa previa e autorización administrativa de construción do proxecto. Así mesmo, a dita dirección xeral efectuou o trámite de consultas sobre o estudo de impacto ambiental.

O 27.05.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático o expediente ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais como órgano substantivo por razón da materia.

Xa iniciada a revisión e a análise técnica do expediente recibido, considerouse necesario completalo con informes da Confederación Hidrográfica do Miño-Sil e da Dirección Xeral de Saúde Pública, certificados de exposición pública dos concellos de San Xoán de Río, A Pobra de Trives e Ribas de Sil, bosquezo do proxecto e solicitude de avaliación de impacto ambiental ordinaria, xunto a unha copia do formulario electrónico no que se achega o EsIA sometido a información pública. Esta eiva notificóuselle ao órgano substantivo mediante a correspondente solicitude de documentación de data 18.08.2022.

Como contestación ao requirimento anterior, o 06.09.2022 recíbese a través da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais parte da documentación requirida.

Con data 04.10.2022 solicítase a antedita dirección xeral solicitude de avaliación ambiental ordinaria, novo bosquezo do proxecto e informe do órgano substantivo sobre a tramitación ambiental practicada no expediente, recibíndose a documentación o 07.10.2022.

Con datas 25.10.2022 e 03.11.2022 recíbese a través do órgano substantivo nova documentación pertencente ao expediente ambiental.

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, o estudo de impacto ambiental (EsIA), o documento técnico do proxecto de execución, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o EsIA ou documentación complementaria de ser o caso.

- En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural comeza informando dos antecedentes e feitos e da lexislación a considerar, para posteriormente, realizar unha análise da documentación remitida.

Sinala que, no ámbito de estudo do parque eólico, identifícanse os elementos arquitectónicos Igrexas de San Xurxo e San Paio das Cabanas e as capelas de San Miguel e de San Antonio de Domecelle e o promotor non considera que exista impacto sobre eles e non propón ningunha medida correctora específica. No que se refire á proximidade do proxecto á Ribeira Sacra, o promotor non inclúe unha análise do impacto visual do parque eólico sobre o miradoiro da Capela nin sobre o conxunto histórico de Castro Caldelas.

Informa de que, debido á proximidade dos aeroxeradores do parque eólico aos do parque eólico Treboada, débense valorar os impactos sinérxicos de ambos parques. Asemade os aeroxeradores poden ser especialmente visibles desde elementos arquitectónicos de singular interese cultural, como a igrexa parroquial de Pacios de San Xurxo.

Finalmente considera que é necesario que a avaliación de impacto sobre o patrimonio cultural se complete coas análises da visibilidade desde o miradoiro da Capela, na Ribeira Sacra, desde o núcleo de Castro Caldelas e desde o conxunto parroquial de Pacios de San Xurxo. O análise deberase realizar en conxunto co parque eólico Treboada.

Como resposta a ditas consideracións o promotor achega infografías realizadas desde diferentes localizacións, incluíndo nas mesmas os aeroxeradores do parque Treboada.

A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural informa favorablemente, e establece as seguintes condicións:

- Os movementos ou remocións de terras durante as obras deberán levar aparellados traballos de control arqueolóxico sobre os mesmos, sendo presenciais e continuos nos contornos de protección dos xacementos arqueolóxicos. Realizarase un especial seguimento da roza das zonas de obra, así como o control dos perfís e cortes que se xeren. No caso de que se constate a existencia de restos arqueolóxicos, primarase a conservación dos mesmos.
- Calquera modificación do proxecto terá que ser informada pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.
- Deberase elaborar un proxecto arqueolóxico previo inicio obras.
- Finalizadas as obras certificarase o estado dos elementos incluídos no patrimonio cultural.

Lembra que as intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como no seu contorno de protección ou zona de amortecemento, terán que ser autorizadas pola consellería competente en materia de patrimonio cultural.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural tras expoñer os antecedentes administrativos e facer un resumo do proxecto, indica que parte do trazado da poligonal está dentro da paisaxe protexida "Val do río Navea", regulada polo Decreto 263/2008, do 13 de novembro, polo que se declara paisaxe protexida o val do río Navea, e incluída dentro da Rede galega de espazos protexidos incluídos na Lei 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, e na Lei 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade; e a parte lucense da poligonal está na reserva da biosfera "Ribeira Sacra e Serras do Oribio e Courel", á súa vez incluída no xeparque Montañas do Courel, ambas consideradas áreas protexidas por instrumentos internacionais. O proxecto non afecta a ningunha das zonas húmidas recollidas no Inventario de humidais de Galicia (IHG), e tampouco a árbores ou formacións senlleiras. A práctica totalidade das actuacións do proxecto inclúense parcialmente dentro das áreas prioritarias para avifauna ameazada e/ou zonas de protección da avifauna contra liñas eléctricas de alta tensión, segundo o establecido na Resolución do 18 de outubro de 2021. O proxecto está incluído dentro do ámbito do Plan de recuperación do sapoconcho europeo (*Emys orbicularis* L.), nunha área tipificada como de distribución potencial.

Informa de que segundo o Atlas de Hábitats Naturais e Seminaturais de España (Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente, 2005), e tendo en conta a cartografía do Banco de Datos da Natureza do MITECO e outra información da dirección xeral, localízanse na zona de actuación, hábitats naturais de interese comunitario e/ou prioritario. Recolle ademais un listado de especies de flora e fauna incluídas no Decreto 88/2007 do 19 de abril, polo que se regula o Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA), puntualizando que a dita información corresponde a un ámbito territorial de 10x10 km, polo que unicamente proporciona unha primeira aproximación de cara á realidade da análise.

Seguidamente realiza unha serie de observacións relacionadas cos valores naturais da contorna e coa documentación achegada polo promotor, entre as que fai referencia a: Plan de xestión do lobo en Galicia, ciclo do traballo de campo para a realización do inventario de avifauna e a importante presenza de exemplares de *Circus pygargus* (na zona afectada polos aeroxeradores 8 e 9 existen comportamentos reprodutores da especie), aninamento da aguiá real (*Aquila chrysaetos*) e evitar a afección á calidade das augas (zona de actuación incluída dentro da área de distribución potencial do Plan de recuperación do Sapoconcho).

Sobre o estudo realizado polo promotor para avaliar o impacto sobre a aguiá real, sinala que non se pode admitir ao non quedar reflectido a titulación ou profesión dos autores, e sobre as medidas compensatorias e correctoras reflectidas no EslA referidas a esta especie, indica o seguinte:

- Medidas de conservación da especie: non se considera recomendable a alimentación suplementaria e o reforzo poboacional.
- Medidas relativas á conservación e mellora do hábitat: non se concretan.

Considera que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, sempre e cando se garanta o cumprimento das medidas contempladas na documentación achegada e se teñan en conta, entre outras, as seguintes consideracións:

- Débese aclarar se as mostraxes de avifauna abarcan un ano enteiro.

- Definirase o alcance da medida sobre o aumento das especies presa da aguia real, concretando a localización dos terreos a xestionar (preferentemente deben ser dentro da Rede Natura 2000 e/ou zonas críticas da aguia real, ou no seu defecto na zona de presenza, sempre o máis próximos ás instalacións proxectadas) e a densidade de lagomorfos e galliformes que se comprometen a alcanzar (ata os niveis necesarios para que se alimente unha parella de aguias ao longo do ano mediante a mellora do hábitat).
- No que se refire á presenza de *Circus pygargus*, deberánse propoñer medidas de xestión do hábitat en superficies próximas pero exentas de riscos, co obxectivo de que a poboación creza ao longo da vida útil da instalación. O plan de vixilancia ambiental incluírá un censo preoperacional durante os dous primeiros ciclos anuais e establecerá mecanismos de comprobación.
- Os hábitats de interese comunitario existentes fóra das superficies afectadas polo proxecto, non poderán verse afectados directamente ou indirectamente polos traballos.
- Previo obra, comprobarase a ausencia de especies protexidas. De atoparse especies incluídas no CGEA, prohibese calquera actuación que lles afecte e comunicárase á Dirección Xeral de Patrimonio Natural.
- Evitarase modificar as zonas de escoamento para non influír nos ecosistemas naturais augas abaixo das infraestruturas. Deberanse colocar tantos pasos de auga como valgadas teña o terreo, dimensionándose axeitadamente para evitar o efecto presa en épocas de máxima precipitación (paso pequena fauna).
- Nas zonas de elevada pendente deberánse adoptar medidas preventivas e/ou correctoras co fin de evitar os fenómenos erosivos.
- Evitarase a afección sobre as árbores autóctonas existentes.
- A planificación dos traballos deberá ter en conta o ciclo das especies nidificantes, priorizando outras áreas de traballo en función do mesmo.
- Deberanse incorporar medidas adicionais para minimizar o impacto por colisión de aves e quirópteros. No programa de vixilancia ambiental deberase avaliar a efectividade das mesmas, así como incorporar as condicións mínimas no relativo ao control da mortalidade por colisión destas especies (punto V do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural). No que se refire ás medidas adicionais, deberase atender ao seguinte:
 - Para os quirópteros:
 - Restrinxirase a rotación das pas das turbinas por baixo da velocidade de réxime, determinando a velocidade do vento en buxe por baixo da cal os aeroxeradores permanecerán parados. No caso de querer operar a velocidades inferiores á velocidade de réxime, deberá realizarse un estudo sobre as frecuencias de voo de cada especie de morcego en función das condicións de operación (poderase entregar antes o despois da instalación do parque eólico).
 - No plan de vixilancia ambiental informárase sobre os tempos que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e a porcentaxe en que os aeroxeradores permaneceron parados por este motivo.

- En canto ás aves:
 - Implementaranse tecnoloxías para reducir o impacto por colisións (sistemas de detección baseados en vídeo (DtBird® ou similar)), co fin de conseguir un seguimento das aves e mitigar a mortalidade mediante sons de alerta ou o paro das turbinas. O sistema pode ser baseado en radar, o cal será aplicado a todas as rapaces e aves de tamaño similar.
 - Como medida disuasoria pasiva, o pintado de aspas dos aeroxeradores. No plan de vixilancia ambiental medirase a mortalidade e comparase coa mortalidade dos parques lindeiros (con aeroxeradores sen pintar).
- En relación ao lobo, no primeiro ano de funcionamento do parque eólico, débese remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo sobre a presenza de lobos na área de influencia do proxecto, así como realizar unha avaliación e seguimento das afeccións da instalación eólica sobre a poboación desta especie.

En contestación ao dito informe o promotor achega os documentos denominados:

- *Adenda al anexo C. Estudio Faunístico. Actualizado a septiembre de 2021.*
- *Propuesta de medidas correctoras para aumentar las especies presa del águila real. Junio 2022.*
- *Propuestas de medidas de gestión del hábitat para el aguilucho cenizo (Circus pygargus). Junio 2022.*

Á vista do anterior, esa dirección xeral emite un segundo informe no que conclúe, que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, polo que se emite informe favorable previo cumprimento a autorización das condicións establecidas no primeiro informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, así como as seguintes:

- Levaranse a cabo as medidas correctoras establecidas respecto á perda de hábitats de *Aquila chrysaetos* e *Circus pygargus* nos documentos presentados polo promotor, e terase en conta o seguinte:
 - No que se refire as medidas correctoras para aumentar as especies presas da aguia real (*Aquila chrysaetos*), das dúas zonas propostas polo promotor, óptase pola zona 1 do monte veciñal Coto do Sobrado. No seguimento ambiental deberanse incluír datos sobre a superficie de cada parcela tratada, a altura e cobertura da matogueira, así como a dispoñibilidade de auga nas charcas.
 - No que se refire ás medidas de xestión do hábitat para a tartaruga cincenta (*Circus pygargus*), nos traballos de seguimento ambiental incluíranse tamén datos sobre a superficie de cada parcela tratada e a altura e cobertura da matogueira.
- O Instituto de Estudos do Territorio emite un informe no que, tras recoller os antecedentes e o marco legal, efectúa unha breve descrición do proxecto. Posteriormente sinala que as medidas de integración paisaxística contidas no estudo de impacto e integración paisaxística (EIIP) son en xeral axeitadas pero á súa vez xenéricas.

Conclúe que o proxecto vai a provocar impactos visuais a curtas e longas distancias debido á presenza das infraestruturas do parque nunha posición dominante no relevo. Tales impactos (afección visual sobre os núcleos rurais, AEIP próximas, miradoiros, Camiño de Santiago e vías de comunicación) veranse incrementados polo efecto sinérxico con outros parques en funcionamento ou en tramitación na contorna. Informa de que o contido do EIIP axústase formalmente ao disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia, e nos artigos 26 e seguintes do Regulamento da Lei 7/2008. Finalmente sinala que no caso de que exista unha preocupación social polo impacto visual dos aeroxeradores, estudarase a posibilidade de realizar plantacións arbóreas nas proximidades dos núcleos, tendo en conta así a directriz de paisaxe DX.20.c.

- A Confederación Hidrográfica do Miño-Sil comeza o informe cos antecedentes, tras os que fai unha descrición do proxecto e unha análise do EslA. Seguidamente, sinala que existen varios tramos de vieiros e gabias de cableado, así como aeroxeradores fora de zona de policía pero próximos á cabeceiras de leitos e procede a informar das afeccións das instalacións á rede hidrográfica:

- Antes do aeroxerador 1 o vieiro de nova execución ou a acondicionar comeza xunto a un leito innominado.
- Entre o aeroxerador 1 e 2 existe un cruzamento da gabiá de cableado e un novo vieiro sobre un leito innominado.
- Xunto ao aeroxerador 2 existen dous cruzamentos de vieiros e un de gabiá de cableado.
- Xunto ao aeroxerador 5 un tramo de vieiro de nova construción atópase dentro de zona de policía dun leito innominado.

Informa da presenza de vieiros xa existentes que poderían considerarse para evitar as aperturas e novos cruzamentos sobre os leitos fluviais afectados. Engade que existen zonas protexidas no ámbito de estudo e que por tanto deberán ser tidas en conta á hora de non verse afectadas durante as obras do parque.

Lembra que se deberá dispor de maneira previa ao inicio das obras da preceptiva autorización do organismo de conca e conclúe que se terán que realizar os seguintes estudos e propostas:

- Deberase aportar, para todas a cabeceiras de leitos da zona, un estudo dos posibles afloramentos naturais de augas afectadas e un estudo da vexetación real afectada, xunto a un plan de actuación con cartografía. Ademais, estudarase a inclusión de medidas correctoras de revexetación con especies autóctonas da zona e que axuden a conservar o estado ecolóxico das cabeceiras dos ríos.
- Estableceranse puntos de toma de mostra nos leitos afectados durante a fase de construción para medir hidrocarburos do petróleo, DBOs, materias en suspensión, pH, osíxeno, disolto e temperatura. As mostras recolleranse antes e durante a obra ca periodicidade adecuada. No caso de detectar contaminación paralizaranse as obras.
- No plan de seguimento ambiental estableceranse controis da calidade das augas continentais que puideran verse afectadas, así como de medidas correctoras.

- Estableceranse punto de control de calidade das augas en torno aos leitos catalogados como protexidos, así como ás fontes. Deberanse extremar as medidas de prevención sobre estes leitos, instalando se é necesario, barreiras de retención de sedimentos. No plan de vixilancia ambiental estableceranse punto de toma de mostra adicionais nos tramos protexidos.
- No caso dos aseos, deberase xustificar que se conta cun xestor de residuos autorizado para realizar o baleirado dos mesmos.

No que se refire ao deseño dos vieiros de nova construción entre os aeroxeradores 1 e 2, lembra que non se autorizarán vieiros con novos cruzamentos sobre os leitos se nas proximidades xa hai vieiros existentes que poden ser utilizados. No caso dos cruzamentos do cableado ca rede hidrográfica, procede a describir o criterio técnico da Confederación Hidrográfica para executalos, sempre e cando non exista outra alternativa.

En contestación ao dito informe o promotor achega un escrito no que aporta información sobre os posibles afloramentos naturais, así como sobre os cruzamentos de leitos polas gabias de cableado e polos vieiros de acceso aos aeroxeradores 1 e 2.

A Confederación Hidrográfica do Miño-Sil emite un segundo informe no que avalía a información remitida polo promotor e sinala, entre outro, o seguinte:

- Non se aporta a información requirida no referido a afloramentos de auga.
- Deberase xustificar adecuadamente a imposibilidade técnica de acceder aos dous aeroxeradores por outros vieiros, así como a existencia de cruzamentos do vieiro xa existente sobre leitos. A xustificación deberá realizarse previa autorización e/ou concesión da Confederación Hidrográfica do Miño-Sil.
- Lembra a necesidade de tomar medidas adicionais de prevención e corrección na proximidade dos leitos catalogados como zona protexida.

O promotor envía o documento denominado *Documento de resposta al informe de la CHMS A/32/26663-2*.

Nun terceiro informe sobre a documentación achegada polo promotor, a Confederación Hidrográfica do Miño-Sil, sinala:

- No que se refire a charca detectada nos traballos de campo, os puntos de drenaxe transversal das augas de escoamento nesa zona dispararán o caudal sobre o terreo para que chegue por infiltración á lagoa e así evitar que en períodos de precipitacións intensas vexase modificado o volume e características do caudal entrante.
- No que se refire aos vieiros de acceso aos aeroxeradores 1 e 2, o promotor deberá detallar as características da obra e a imposibilidade técnica de alternativa na documentación que presente ante o organismo de conca á hora de obter a correspondente autorización.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública emite un extenso informe no que realiza unha avaliación do proxecto desde os seguintes puntos de vista: caracterización da poboación en situación de risco, determinación dos potenciais perigos e identificación das posibles vías de exposición. Tras expoñer unha serie de consideracións referidas ao contido da documentación achegada polo promotor, conclúe que non se recolle información ou esta é insuficiente para algúns aspectos que poden ter repercusións sobre a saúde da poboación, polo que considera oportuno que o promotor a complete no que atinxe ao seguinte:

- Non se describen os aspectos necesarios para a caracterización das poboacións próximas en relación coa poboación máis vulnerable.
- No que se refire ao estudo acústico e ao efecto parpadeo de sombras, non se fai un estudo sobre os posibles efectos acumulativos ou sinérxicos en relación a outros parques da contorna.
- Non se fai referencia ao subministro de auga para consumo humano.
- Deberanse incorporar medidas protectoras para a aquelas vivendas que superen os limiares no parpadeo de sombras.
- En relación co anterior, non se realiza valoración de caso real nos casos de superación dos limiares de referencia establecidos nas vivendas afectadas, en especial no Albergue Os Biocos.
- Non se mencionan recomendacións nin medidas de xestión para evitar ou minimizar as emisións no emprego do SF₆.
- Non se indica a disposición das fichas de datos de seguridade de tódolos materiais perigosos empregados.
- Non se menciona ao emprego de outros materiais perigosos como son os biocidas e fitosanitarios.
- Non se especifican as medidas no caso de afección por pragas ou vectores.

En contestación ao dito informe o promotor achega o documento titulado *Respuesta al informe de la Dirección Xeral de Saúde Pública al estudio de impacto ambiental del parque eólico Ventumelo. Abril 2022*, no que incluíu a información para dar resposta ao solicitado pola dita dirección xeral. Sobre esa nova versión, a Dirección Xeral de Saúde Pública emite un segundo informe no que considera satisfeitos os requirimentos feitos no informe previo.

- A Axencia Turismo de Galicia emite un informe no que tras analizar todos os posibles impactos que o proxecto puidese xerar, conclúe que o impacto turístico é reducido.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior, emite un informe en virtude do artigo 37.2.f) da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental en relación aos efectos derivados da vulnerabilidade do proxecto do parque eólico Ventumelo. Tras a revisión da documentación achegada, estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é baixo.

- Para os anteditos informes constan no expediente, segundo o caso, escritos do promotor de conformidade ou de resposta ao seu contido.

- O Concello de Pobra de Trives, Concello de Ribas de Sil, Concello da San Xoán de Río, Sociedade Galega de Historia Natural, Federación Ecoloxista Galega e a Sociedade Galega de Ornitología non emitiron informe sobre o EsiA, achegando o órgano substantivo unha copia da solicitude de informe efectuada pola unidade tramitadora, quen considerou procedente continuar coa tramitación unha vez esgotado o prazo para a súa emisión.

- Así mesmo, constan informes técnicos favorables das Xefaturas Territoriais de Lugo e Ourense da entón denominada Vicepresidencia segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación, así como informe da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación, na súa condición de unidade tramitadora do órgano substantivo, que recolle un resumo da tramitación practicada no expediente e os resultados da información pública no que se refire á tramitación ambiental.

• No tocante a alegacións con contido ambiental, no expediente constan as presentadas por 5 asociacións ou organizacións, 25 de particulares e 2 de sociedades privadas.

Estes escritos inclúen tamén cuestións alleas ao ámbito competencial do órgano ambiental (afeccións desde o punto de vista urbanístico, ...). No que se refire exclusivamente aos aspectos ambientais (impacto ambiental en xeral), ás ditas alegacións refírense a cuestións que son tidas en conta polos correspondentes órganos competentes e recollidas neste mesmo apartado da DIA, aos aspectos procedementais que se resumen no punto 2.1, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e, por último, ás consideracións do punto 6 respecto da viabilidade ambiental do proxecto sempre que se cumpran as condicións e medidas que se establecen ao longo desta DIA, ademais das que figuran no EsIA e a restante documentación avaliada.

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico Ventumelo consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 50 MW de potencia total nos concellos da Pobra de Trives, Ribas de Sil e San Xoán de Río, constituído por 12 aerogeradores de 4,2 MW (10) e 4 MW (2) de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
1	640.433	4.697.186
2	640.656	4.696.688
3	639.929	4.695.211
4	639.879	4.694.800
5	640.083	4.694.466
6	642.325	4.697.109
7	642.558	4.696.741
8	642.837	4.696.365
9	643.017	4.695.992
10	643.368	4.695.614
11	643.628	4.695.161
12	643.769	4.694.844

A localización dos aerogeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico será a que se recolle no plano nº 1 Localización **1:15.000** do documento *Estudio de impacto ambiental. Parque eólico Ventumelo. Julio 2021*.

4. CONDICIÓN AMBIENTAIS

4.1. Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establécese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que constan no expediente, ademais do recollido no EsIA, nas súas addendas e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevalecerán fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte ás anteriores.

2. Segundo o informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá elaborar unha proposta detallada referente ás medidas adicionais sinaladas nos seus informes para garantir a minimización do impacto por colisión en aves (pintado das aspas dos aerogeneradores de acordo cos criterios establecidos pola antedita dirección xeral e uso de tecnoloxías de redución do impacto por colisión) e quirópteros (restrinxir a rotación das pas), así como ás actuacións a desenvolver para verificar a eficacia das ditas medidas.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente ao inicio das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, exclusivamente para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

3. En canto á posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras* (*shadow flicker*) durante a fase de funcionamento do parque, e en consonancia co recollido na documentación avaliada, nos potenciais receptores non se poderán superar os limiares de exposición que en cada momento estableza a autoridade competente ou normas que o regulen, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) ou programar paradas temporais dos aerogeneradores implicados no caso de que se supere o limiar recomendado.

Neste sentido, levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, recollendo os seus resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.

4. O promotor deberá depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Proponse como importe do aval, que será actualizable e deberá fixar o órgano substantivo, a cantidade de 660.524 euros, dos cales 283.082 corresponden á fase de obras e 377.442 á fase de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e só se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental e calquera outra documentación que se considere oportuna de ser o caso, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes á restauración (coa vexetación debidamente implantada) como ás demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.
2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.
3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor levará cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de Galicia de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, por unha entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e, no que sexa aplicable, o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederáse a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e a incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece no punto 4.2.3.5 da DIA.

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utillaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas ou produtos residuais susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituír un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

Polo que durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.

5. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación.

6. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o trasvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxe do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque, realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, esta rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

8. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberán entregarse a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao establecido nesta DIA. Non se poderá ocupar terreos fóra dos previstos.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.

3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocos resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobrantes de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.

5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberanse dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.

6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.

7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.

8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).

9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.

10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgunha vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.

11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán xestionarse en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.

2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, acopios de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dispoñer dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto contemplado polo promotor no EsIA durante a fase de funcionamento. Sinalizarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprirase en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantirase que non se vexan afectados compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1 Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adoptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verificarase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero *Circus* (tartaraña cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerables no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas.

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona do parque) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén cun plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do seguimento, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, evitar a rotación das pas en horarios (ocaso e primeiras horas da noite), épocas do ano e condicións meteorolóxicas (baixas velocidades do vento, etc) de maior actividade de quirópteros, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflitivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para previr as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA.

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta tamén as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se fora o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.

2. A corta de arboredo limitarase ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.

3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.

4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.

6. Para garantir a non afección e a conservación das especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.

8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicalas.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. Nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

2. Se na zona existen afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico deberán ser respectados, sen que se vexan afectados polas obras.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario-, contorno das torres meteorolóxicas, área/s de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se fora o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse en conta as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.
- No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.

- No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).
- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
- Realizarase un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e procederase á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiras, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.

4. Unha vez finalizada a vida útil das unidades do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aeroxeradores, centro de seccionamento e torres meteorolóxicas, demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

5. No caso de renovación tecnolóxica do parque eólico, presentarase o correspondente proxecto e documentación ambiental de desmantelamento, así como o da nova planta, para a súa avaliación ambiental.

4.3 Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.

2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberáselle notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo e acompañado da pertinente valoración ambiental comparativa, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

3. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.

Xunto coa dita comunicación, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural aos que se fai referencia nas condicións 4.1.2 da DIA, xunto coa documentación na que se basee.

4. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMIENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordadas coas novas problemáticas ou coñecementos xurdidos.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberán incorporarse os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os límites ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e a interacción entre eles e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.
- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de seguimento.

- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EsIA ou nesta DIA, comunicaráselle inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. Unha volta o parque eólico comece a funcionar continuarase co estudio dos posibles efectos acumulativos ou sinérxicos con outros parques eólicos e as súas infraestruturas de evacuación incluído no EsIA.

2. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, tomando como base a proposta do EsIA, terase en conta o seguinte:

- O promotor deberá incorporar ao programa de vixilancia e seguimento ambiental un documento no que se recolla pormenorizadamente toda a información relativa á metodoloxía do seguimento, aspectos técnicos das medicións, cálculos, límites legais, medidas protectoras e correctoras e calquera outra que resulte procedente ao abeiro da normativa vixente en materia de ruídos.
- En canto aos puntos de control propostos consideraranse como mínimo os lugares propostos na documentación. As medicións realizaranse no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas aos aeroxeradores e non no interior dos núcleos, para considerar así os puntos potencialmente máis vulnerables. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1: 10.000.
- Deberan constar os resultados da campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para comparalos cos que se obteñan en cada período de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuarase medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa, na fase de funcionamento será mensual o primeiro semestre, bimestral o segundo e trimestral durante o segundo ano de explotación, podéndose logo variar en función dos resultados obtidos.

3. En canto aos plans de vixilancia, controis e demais actuacións ás que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:

- Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
 - Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control das obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.
 - Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).
 - Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou proexidas se é o caso, en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.
 - Detección de especies invasoras.
 - Etcétera.
- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna e de quirópteros (naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor, no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural en relación coas condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión na fase de explotación ou do que se poida derivar da condición 4.1.1, 4.1.2, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:
 - Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxos (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberán cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e sen prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.
 - Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aerogeneradores e a detección de morte por colisión.

Descríbese a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).

Incluírase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección para corrixir as posibles desviacións.

- A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
- Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.
- Definiranse as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA sen prexuízo do que se derive da condición 4.1.2.
- Describírase o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.
- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste sentido, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á dita dirección xeral un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Na procura da mellor implementación das ditas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberán coordinar previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Para a realización dos estudos ou calquera actuación que se desenvolva no marco do programa de vixilancia e seguimento ambiental en relación coas especies protexidas, o promotor deberá contar coas autorizacións que correspondan da antedita dirección xeral.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EsIA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EsIA ou as súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co curso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:

- a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.
- b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflecta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
- c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna e quirópteros, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
- d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.

2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:

- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores, torres meteorolóxicas, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.
- c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Incluírase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeroxeradores, do centro de seccionamento e das torres meteorolóxicas.
- d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas seguintes capas: poligonal do parque, aeroxeradores, centro de seccionamento, vieiros e torres meteorolóxicas. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregaranse en formato ESRI shapefile (.shp).

3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:

- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeroxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna e quirópteros, das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.

- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno das torres meteorolóxicas, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

- d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.3 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegarase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. Informe posterior ao abandono: transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflicta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Manuel Díaz Cano
Xefe do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos
(asinado electronicamente)

CONFORME

Juan Manuel Camiño Soto
Subdirector xeral de Avaliación Ambiental
(asinado electronicamente)

RESOLVE:

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico Ventumelo, considerando que o proxecto é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do *Diario Oficial de Galicia* e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e se lle remitirá ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter calquera outra autorización, licenza, permiso ou informe que sexa necesario para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica

María Sagrario Pérez Castellanos
Directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático
(asinado electronicamente)

